

خمیدگی شاخص‌های کلان اقتصاد در سایه کرونا

معیشت در سال ۱۴۰۰ بهتر نخواهد شد

اخبار کارگری

تاخیر در پرداخت مطالبات کارگران شهرداری سقز

کارگران شهرداری سقز سه‌ماهه‌دستمزد پرداخت نشده دارند و اضافه‌کاری آنها نیز چند ماه پرداخت نشده است. شهردار سقز در این باره می‌گوید: کارگران روز دوازدهم بهمن ماه، حقوق آبان ماه خود را دریافت کرده‌اند و مابقی مطالبات کارگران به زودی پرداخت خواهد شد.

کارگران شهرداری سقز در گفت‌وگو با ایلنا گفتند: ما کارگران شاغل در بخش خدمات و فضای سبز شهرداری سقز دست کم سه ماه مزد معوقه از کارفرما طلبکاریم.

به گفته‌این کارگران، کارگران شهرداری سقز سه ماهه‌دستمزد پرداخت نشده، دارند. اضافه‌کاری این کارگران نیز چندین ماه پرداخت نشده و آنها منتظر دریافت عیدی پایان سال خود هستند.

این کارگران از احتمال عدم پرداخت معوقات قبل از پایان سال ابراز نگرانی کردند و گفتند: مشکلات معیشتی و عدم پرداخت مطالبات، مشکلات بسیاری برای خانواده‌های کارگران به وجود آورده است.

«رشید میر حسامی» شهردار سقز در خصوص موارد ادعای کارگران این شهرداری گفت: کارگران شهرداری سقز یک ماه معوقه آبان ماه خود را روز یکشنبه (۱۲ بهمن ماه) دریافت کرده‌اند و سایر مطالبات کارگران نیز پرداخت خواهد شد.

وی با بیان اینکه منابع مالی شهرداری برای پرداخت مطالبات کارگران و سایر هزینه‌های شهر کافی نیست، از استاندارد کردستان درخواست کرد با توجه به افزایش تورم بودجه‌ای که به شهرداری اختصاص داده‌اند برای تامین منابع مالی پرداخت حقوق کارگران، سایر هزینه‌های شهر را افزایش دهند.

تجمع تعدادی از پرسنل منطقه انرژی پارس

صبح دپروز (۱۳ بهمن ماه)، تعدادی از کارکنان مدت موقت سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس مستقر در عسلویه به اعتراض به پایین بودن حقوق و بی‌توجهی وزارت نفت به اجرای بخشنامه‌ها تجمع کردند.

به گزارش ایسنا، افراد حاضر در این تجمع به پایین بودن حقوق و تبعیض‌های موجود در منطقه اعتراض دارند. آنان می‌گویند پایین بودن حقوق و تبعیض جاری در سازمان و همچنین وضعیت شغلی میهمان و نامشخص مارا بی‌انگیزه کرده و بی‌توجهی وزارت نفت به اجرای بخشنامه‌های مرتبط با وضعیت شغلی و شرایط کار و همچنین پرداخت‌ها پرسنل را خسته کرده است.

به گفته‌این افراد سال‌هاست که وعده اجرای طرح یکسان‌سازی حقوق، طرح طبقه‌بندی مشاغل، بارعبایت ضوابط اداره کار و امور اجتماعی و همچنین رعایت عدالت و اجرای بخشنامه‌های مربوط به قوانین کار مطرح می‌شود ولی تاکنون به این مهم توجهی نشده است.

یکی از این حاضران در این تجمع اعتراضی گفت: «تبدیل وضعیت و بازنگری در قرارداد، همسان‌سازی حقوق، پرداخت آیم‌های حقوقی مربوط به بدی آب و هوا، سختی کار، محرومیت از تسهیلات، دوری از خانواده و کار کردن و اسکان در منطقه آلوده، طرح اسکان، فوق‌العاده پارس جنوبی و حق جذب از خواسته‌های کارگران است». آنها خواستار توجه بیشتر به وضعیت معیشتی خود و برابری در پرداخت‌ها هستند.

وی ادامه داد: «کارکنان مدت موقت همچنین به نابرابری در پرداخت‌ها و عدم توجه به معیشت خانواده‌های خود معترض هستند. پیش از این هم کارگران چندین بار در مکاتبه و پسا دیدار با مسئولان سازمان منطقه ویژه پارس و وزارت نفت خواسته‌های صنفی خود را مطرح کرده‌اند اما ترتیب اثر داده نشده است».

تبدیل وضعیت پرسنل قرارداد موقت، پرداخت آیم‌های فاهی، و توجه به قوانین کار اهم خواسته‌های تجمع‌کنندگان و کارکنان عسلویه و سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس است.

پژوهشگاه سیاست‌گذاری، توسعه پایدار و امور زیربنایی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، عصر روز یکشنبه (۱۲ بهمن ماه) ویناری بر گزار کرد که موضوع آن «اشتغال و بازار کار» بود. سخنرانان این وینار «فاطمه عزیزخانی» و «محمد رضا عبدلهی» بودند.

در بخش اول این وینار، «عزیزخانی» کارشناس اقتصاد با اشاره به وضعیت اقتصاد کلان کشور گفت: بررسی‌ها نشان می‌دهند که وضعیت اقتصادی در سال‌های اخیر منفی بوده و در این شرایط بود که ما در اسفند ۹۸ با شوک کرونا به اقتصاد نیز مواجه شدیم. این شوک در وهله نخست در سطح تقاضا، کاهش تقاضا، تعطیلی بنگاه‌ها... را در پی داشت. آنچه ایران را از سال‌های پیشین خود متمایز می‌کند، این است که کشور ما از هیچ لحاظی با سال‌های گذشته شباهت ندارد.

ایران نسبت به آمریکا بیکاران کمتری دارد

این کارشناس اقتصادی با برشمردن شوک‌های اقتصادی پیش آمده از گذشته تا امروز افزود: رکود بزرگ ۱۹۲۹، شوک ناشی از کاهش تقاضا، ظرفیت‌های خالی بنگاه، افزایش جمعیت بیکار، سیاست‌های انبساطی پولی و مالی رادر پی داشت. دومین شوک اقتصادی جهان در دهه ۷۰ میلادی، افزایش شدید قیمت نفت، تورم بالا و بیکاری، ناکارایی سیاست‌های انبساطی پولی و مالی، سیاست‌های سمت عرضه و اقتصاد بودند و شوک سوم اقتصادی نیز مربوط

به بحران ۲۰۰۸ بود که افزایش بیشتر انضباط بخش بانکی را در پی داشت. وی ادامه داد: امروز نیروی کار به رغم آمادگی برای ورود به بازار کار، امکان کار کردن را ندارد و بنگاه‌های اقتصادی نمی‌توانند از نیروی کار برای تولید محصول نهایی خود بهره‌مند شوند. این شرایط وقوع تومان شوک عرضه و تقاضا در بازارهاست، به‌صورتی که امکان ایجاد بازار طبیعی و آزادانه وجود ندارد.

عزیزخانی گفت: در دنیا ۴۹ درصد مشاغل تحت تاثیر کرونا هستند. در ایران نیز فعالیت‌های اقتصادی بسیاری از اصناف با کاهش فروش ۹۰ درصدی، تعطیل شدند. تغییر در جمعیت غیرفعال، در زمستان ۹۸ برابر یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر افزایش، در تابستان ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار و در پاییز ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر افزایش را تجربه کرده است.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: نرخ بیکاری در زمستان نسبت به پاییز، کاهش یافته و در مقایسه با سال‌های گذشته نیز کاهش چشمگیری پیدا کرده است. نرخ مشارکت نیز در اثر کرونا کاهش یافته و به زیر ۶۰ درصد جمعیت فعال و افزایش غیرفعال را داشتیم بنابراین نرخ مشارکت نیز کاهش پیدا کرده است.

وی نرخ آسیب‌دیدگی کشورها از کرونا را نیز برشمرد و گفت: فارغ از تحلیل‌های ILO که آسیب‌دیدگی از کرونا در جهان را ۹۹ درصد اعلام کرده است، این رقم در ایران بسیار بالاتر بوده و دردی به دردهای دیگر کشور افزوده است. در اثر شوک کرونا، مشاغل

غیررسمی، بخش خدمات و بنگاه‌های کوچک بیشتر آسیب دیدند. اولاد مورد بنگاه‌های کوچک باید گفت که ۶۵ درصد اشتغال‌زایی مربوط به آنهاست بنابراین ۶۵ درصد اشتغال ما در معرض آسیب است زیرا بنگاه‌ها بسیار آسیب‌پذیرند. بالای ۸۱ درصد هم در برخی شهرهای ایران مشاغل غیررسمی دارند.

وی تصریح کرد: ساختار اشتغال نشان می‌دهد که ۱۵ درصد از حقوق‌بگیران از بخش عمومی هستند که حقوق ثابت و بیمه دارند و ۷۵ درصد مابقی متعلق به بخش خصوصی هستند. قشر آسیب‌پذیر دیگر هم شامل افراد شاغل با وضعیت مستقل‌اند. در این مدت حدود ۳ میلیون نفر به جمعیت شاغل اضافه شده که ۸۰ درصد آنها مستقل‌اند به این معنا که بیمه ندارند، توانمند نیستند و... به همین دلیل آسیب‌پذیرترند.

عزیزخانی با اشاره به اینکه در شوک کرونا نرخ بیکاری افزایش پیدا کرده، ادامه داد: ایران نسبت به آمریکا از تعداد پایین‌تری بیکار برخوردار است. کارکنان مستقل در ایران ۳۷ درصد را تشکیل می‌دهد و در آمریکا ۶ درصد. در آمریکا افراد هنگام دل‌سرد شدن از کار، غیرفعال می‌شوند و نه بیکار. در بیشتر استان‌های کشور بالای ۵۰ درصد کارکنان مستقل‌اند اما در ایران ۵۰ درصد اشتغال کشور مربوط به بخش خدمات است. ۳۷ درصد شاغلان بخش خدمات هم کارکنان مستقل‌اند. همچنین ۵۰ درصد از آنها دارای اشتغال غیررسمی بوده و بیمه نیستند. در این

مقابله با کرونا نیز سیاست بیمه کرونا نسبت به تسهیلات، استقبال بیشتری داشته است اما رویکرد دولت در این سیاست‌ها نقطه ضعف داشته است. مناطق محروم و مرزی استقبال کمی از هر دو سیاست داشتند.

وی در انتها افزود: کرونا وضعیت ایران را بدتر کرد و تلاطم‌ها در نرخ ارز در معیشتی اثراتی داشت که از جمله این اثرات می‌توان به گسترش فقر اشاره کرد. براساس شاخص‌های بازار کار، شکاف نرخ بیکاری در استان‌ها تا ۱۰ درصد نیز می‌رسد. اگر این شرایط تداوم پیدا کند، عدم توازن منطقه‌ای بدتر می‌شود لذا باید در لایحه بودجه و سیاست‌های وزارت تعاون برای پساکرونا اتفاقات خوبی بیافتد.

۱۴۰۰ نیاز به سیاست‌گذاری در بازار کار دارد

سخنران دوم این وینار «محمد رضا عبدلهی» کارشناس حوزه کار بود که به شرایط کنونی کشور در حوزه تولید پرداخت.

وی گفت: برای پیش‌بینی بازار کار در ۱۴۰۰، ابتدا باید بدانیم در چه شرایطی قرار داریم. مشخصاً بازار کار کشور در سال ۹۹ بیشتر از هر چیزی متاثر از کرونا بوده و کاهش شاغلین را در پی داشتیم اما اقتصاد ایران طی ۳ سال گذشته حتی بجز مساله کرونا، تحت تاثیر تحریم‌ها مشکلاتی پیدا کرده است. طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ رده‌های اقتصادی منفی ۴ و نیم و منفی ۷ درصدی را تجربه کرده بودیم.

او افزود: در بخش کشاورزی، رشد تولید محصولات کل محصولات تولیدی زراعی ۶ درصد بوده است. پایین بودن قیمت تضمینی، انگیزه تولید در میان کشاورزان را کاهش داد. این بخش اساساً ربط آن چنانی به ارزش افزوده، تحریم‌ها و کرونا نداشته است زیرا این بخش همواره تحت تاثیر میزان بارش و خشکسالی قرار دارد.

عبدلهی بخش متاثر دیگر را بخش نفتی عنوان کرد و گفت: نفت، مهم‌ترین بخشی است که در اثر تحریم‌ها آسیب دیده است. تولید ماهیانه کشور طی فصول اول سال ۲۰۲۰ کاهش داشته است. صادرات نفت‌مان در تابستان بسیار ناچیز بوده اما در پاییز و زمستان افزایش صادرات داشتیم که خوشبختانه امکان ندارد این کمتر بشود. پیش‌بینی می‌شود در سال بعد این صادرات مثبت باشد. بخش نفت به لحاظ قیمتی ارتباط زیادی با بازار کار ندارد اما از کرونا آسیب دیده است.

این کارشناس حوزه کار با اشاره به اینکه بیشترین بخشی که از تحریم‌ها آسیب دید بخش صنعت بود، ادامه داد: در سال ۹۷ در تمامی زیربخش‌های

ساختار اشتغال نشان می‌دهد که ۱۵ درصد از بخش حقوق‌بگیران از بخش عمومی هستند که حقوق ثابت و بیمه دارند و ۷۵ درصد مابقی متعلق به بخش خصوصی هستند

بین، مردان و زنان فاقد بیمه به ترتیب ۴۲ و ۸ درصد از کل شاغلان را شامل می‌شوند. در بین استان‌های کشور، استان تهران بیشترین سهم را از اشتغال خدمات‌دارا است (۲۱ درصد). وی تصریح کرد: ۵۷ درصد از اشتغال بخش خدمات برای بنگاه‌های دارای ۱ تا ۴ کارکن (کارگر) است و در بین شاغلان بخش خدمات بنگاه‌های ۱ تا ۴ نفر کارکن، شاغلان کارکن مستقل هستند که بیشترین سهم (۶۳ درصد) را دارند و شاغلان حقوق‌بگیر بخش خصوصی، ۳۰ درصد آن را تشکیل می‌دهند.

این کارشناس، با اشاره به نقش دولت در این میان اذعان کرد: دولت در این میان چه کار کرده است؟ دولت دو سیاست را دنبال کرده است که یکی پرداخت تسهیلات و دیگری بیمه بیکاری بوده است. پرداخت تسهیلات یعنی اختصاص منابع ۴۰ هزار میلیارد تومان برای ۱۴ رسته مصوب به تفکیک ۳۱ استان برای واحدهای با کد کارگاهی از سوی سازمان تامین اجتماعی. برای این سیاست، استقبالی از سوی واحدهای کسب و کار اتفاق نیفتاد. از میان عملکرد سیاست‌های

نرخ تورم بالای ۴۵ درصد تا پایان سال ادامه خواهد داشت. رشد قابل توجهی در پایه پولی و نقدینگی داشتیم و افزایش نرخ تورم را تجربه کردیم و خواهیم کرد

صنعت به دلیل اعمال تحریم‌ها، کاهش تولید داشتیم اما در سال ۹۸ آسیب‌پذیری کمی کمتر شده بود و در سال ۹۹ به جز کاغذ، رشد مثبت داشتند. انرژیداری صنایع از تحریم و کرونا متفاوت است. صنایع بزرگ از تحریم سهم زیادی در اشتغال نداشتند اما کرونا به صنایع کوچک آسیب زد.

وی افزود: در بخش ساختمانی، شاخص فروش نهادهای ساختمانی وضعیت منفی داشته‌اند و این امر نشان می‌دهد که افزایش قیمت وارد فاز رکودی جدیدی می‌شود.

عبدلهی پیش‌بینی خود را رشد اقتصادی ۱۴۰۰ را نیز ارائه کرد و ادامه داد: پیش‌بینی از رشد اقتصادی برای ۱۴۰۰ رشد ۳ درصدی است. دولت در لایحه بودجه فرض خوشبینانه‌ای قرار داده که ۲۳ هزار هزار بشکه نفت تولیدی داشته باشیم. اگر این فرض را قبول، تحریم‌ها را تمام شده بدانیم و رشد صنایع بزرگ سریع شود، می‌توانیم رشد اقتصادی تا حدود ۱۴ درصد نیز داشته باشیم به شرطی که تحریم‌ها لغو شده باشند که بعید به نظر می‌رسد اما در هر صورت معیشت مردم بهتر نخواهد شد ولی به هر حال ممکن است برود که مصرف‌کنندگان در خرید کردن محتاط‌تر شوند. اگر اقتصاد به این سمت برود، بلایی که بر سر اقتصاد در ۹۴ افتاد، در سال ۱۴۰۰ نیز خواهد افتاد. در صورتی که مشکل تقاضای موثر داشته باشیم، ممکن است رشد اقتصادی به‌مرز ۳ و حتی تا صفر در صدد برسد.

در ادامه وی به تورم نیز اشاره کرد و افزود: در حوزه اقتصاد کلان، متغیر بعدی، تورم است. نرخ تورم بالای ۴۵ درصد تا پایان سال ادامه خواهد داشت. رشد قابل توجهی در پایه پولی و نقدینگی داشتیم و افزایش نرخ تورم را تجربه کردیم و خواهیم کرد. سهم پول از نقدینگی و قدرت تورم‌زایی نقدینگی افزایش پیدا کرده است.

عبدلهی در مورد چشم‌انداز بازار کار در ۱۴۰۰ نیز گفت: پیش از کرونا نیز افزایش شاغلان و جمعیت فعال روند نزولی داشتیم که کرونا آن را قطع کرد اما ۱۴۰۰ مانند دهه ۹۰ نخواهد بود و نیاز به سیاست‌گذاری در بازار کار دارد.

شکاف ۴۵ درصدی درآمد بازنشستگان تامین اجتماعی با لشگری

و ۲۰۰ هزار تومان دریافت می‌کند. در نتیجه بیش از ۱٫۷ میلیون تومان تفاوت میان این دو وجود دارد که در بودجه سال آینده حتماً باید برای رفع این اختلاف در آمدی اقدام در خوری صورت گیرد».

تامین اجتماعی زیر خط فقر مطلق قرار دارند، گفت: «در حالی امروز یک بازنشسته حداقل بگیر پس از ۳۵ سال بیمه‌پردازی، در سال جاری ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان حقوق می‌گیرد که یک بازنشسته لشگری ۱ میلیون

را از محل منابع داخلی انجام داده‌ام». صادقی تصریح کرد: «تاکید بر این است که اختلاف بازنشستگان تامین اجتماعی با لشگری و لشگری باید به ۵ تا نهایت ۱۰ درصد برسد و اختلاف ۴۵ درصد دریافتی میان این دو قابل قبول نیست. مهم این است که در سال ۱۴۰۰ ترمیم اساسی صورت گیرد حالاً می‌توان آن در قالب متمم همسان‌سازی و افزایش حق پیاده‌سازی کرد اما این اختلاف باید بر داشته شود و عقب‌ماندگی هادر سال آینده دیده شوند. ضمن اینکه قطار بودجه‌ریزی باید روی ریل بیفتد و از رخت خارج شود تا مطالبات جاری سازمان هم در بودجه لحاظ شوند. اینگونه سازمان تامین اجتماعی ساقط نمی‌شود و می‌تواند پاسخگوی جامعه هدف خود باشد».

رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری با بیان اینکه بیش از ۶۰ درصد بازنشستگان

آمده است. در نتیجه شکافی ۴۵ درصدی میان این دو گروه از بازنشستگان وجود دارد». وی افزود: «رفع نقصان‌های همسان‌سازی و مشخص شدن تکلیف پرداخت بدهی جاری سازمان تامین اجتماعی در بودجه مهم‌ترین مواردی مطرح شده هستند که در راستای برداشته شدن تبعیض میان بازنشستگان صندوق‌ها معنا می‌یابد. رفع نقصان‌های همسان‌سازی در سال ۱۴۰۰ از این جهت بسیار اهمیت دارد که در سال ۹۹ به دلیل محدودیت منابع در اختیار سازمان تامین اجتماعی به جای همسان‌سازی، متناسب‌سازی اجرا شد. از طرفی آقای نوبخت، می‌گویند که تامین اجتماعی ۳۲ هزار میلیارد تومان سهام شرکت‌ها را دریافت کرده است تا مانند صندوق‌های دیگر خرج بازنشستگان کند اما سازمان مدعی است که چیزی دست من را نگرفته و متناسب‌سازی

گروهی از نمایندگان بازنشستگان تامین اجتماعی با «محمدباقر نوبخت» رئیس سازمان برنامه و بودجه دیدار کردند تا معیشت بازنشستگان در بودجه ۱۴۰۰ به دست فراموشی سپرده نشود.

به گزارش ایلنا، «حسن صادقی» رئیس اتحادیه پیشکسوتان جامعه کارگری که در این جلسه حاضر بود، با اشاره به موارد مطرح شده در جلسه، گفت: «بر داشته شدن تبعیض میان بازنشستگان تامین اجتماعی با لشگری و لشگری مهم‌ترین بحثی است که مطرح شد چراکه برای نمونه بازنشستگان لشگری برای سال ۹۹ از قبل اجرای دو نوبت همسان‌سازی و یک نوبت افزایش حقوق، ۸۷ درصد افزایش دریافتی داشته‌اند در حالی که در مورد بازنشستگان تامین اجتماعی با همسان‌سازی و افزایش حقوق تنها ۲۲ درصد افزایش به وجود